

Zástupcovia deviatich krajín vzájomne spoznávali rôznorodosť svojej histórie a kultúry v zjednotenej Európe

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Project title: EAST-WEST EUROPEAN NETWORK Project No: 563253-CITIZ-1-2015-1-SK-CITIZ-NT

Regionálna rozvojová agentúra pre rozvoj regiónu Stredného Poipolia so sídlom vo Velkom Krtíši úspešne ukončila realizáciu projektu s názvom „East - West Európska sieť medzi mestami“. Do dvojročného programu sa zapojili partneri z deviatich štátov únie. Projekt finančne podporila Európska komisia z programu Európa pre občanov. Spoločným zámerom partnerov projektu bolo zabezpečenie štruktúrovanej, intenzívnej a mnohostrannej, dlhodobej a udržateľnej spolupráce prostredníctvom vytvorenia tematickej siete medzi mestami. Aktivity projektu sa zameriavali na spájanie občanov z partnerských miest zaradených do siete prostredníctvom štyroch prioritných tém, akými sú úloha a postavenie Európy vo svete, otázky hospodárskeho rastu a prosperity občanov EÚ, inkluzívna spoločnosť a sociálne vylúčenie a dobrovoľníctvo, ako výraz aktívneho európskeho občianstva.

Okrem vedenia odborných diskusií, výmeny názorov, prezentácie príkladov dobrej praxe našou úlohou bolo aj oslovenie a zapojenie občanov, ktorí doteraz neprejavili záujem zaoberať sa otázkami spoločného záujmu, alebo k EÚ majú negatívne stanovisko. Aktivity projektu nesmerovali hlavne k prezentácii turistických atrakcií jednotlivých štátov, ale ich prioritou je spájať ľudí a predstavovať pozitívne, ale aj negatívne stránky ich každodenného života tak v mestách, ako aj malých obciach po celej EÚ. Už pri oslovení partnerov sme hľadali veľmi rozličné obce, t.j., do partnerstva sa zapojili aj veľmi malé dedinky, napr. obec Doroltu z Rumunska s počtom obyvateľov menej ako 100 ľudí, ako i partner z takmer 1 800 tisícovej Viedne. Tento výber mal zámer zabezpečiť rovnosť i príležitosti a prezentácie a posilnenia spolupatričnosti všetkých občanov Európy.

Úvodné podujatie sa uskutočnilo na území Slovenska v septembri 2015. Odborné aktivity sa zameriavali hlavne na témy európskeho významu, ako základné hodnoty únie, otázky mieru a vojny a ich historické dopady, výhody a nevýhody členstva v EÚ. Ďalej to bola tvorba politík a dopad rozhodnutí EÚ na každodenný život občanov, očakávania občanov od členstva EÚ, postavenie mladých ľudí v Európe a rok 2015 - Európsky rok rozvoja. Nechýbali diskusie o budúcnosti. Tieto témy boli prerokované v rámci workshopu vo Velkom Krtíši a nasledujúci deň na pôde Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Spolu s našimi hosťami sme navštívili Múzeum SNP za účelom prezentovania časti histórie Slovenska, ako sú-

časti celoeurópskeho historického diania. S tradíciami a kultúrou na našom území hostia mali možnosť sa oboznámiť prostredníctvom návštevy Radvanského jarmoku a slávneho Salamandrového sprievodu v meste Banská Štiavnica. V maličkých prihraničných obci Vrbovka v spo-

do činnosti samospráv. Na aktivity, okrem hosťiteľskej krajiny, za zúčastnili členovia delegácií zo Slovenska, z Maďarska a Chorvátska.

Koncom mája 2016 sa konala exkurzia v Rumunsku, kde nás privítali v malej obci Doroltu neďaleko veľkomesta Cluj

U maďarských susedov je stále čo obdivovať

práci s miestnymi aktérmi a družobnou obcou Ŕrhalom z Maďarska sme zorganizovali tzv. „Cezhraničný jarmok,“ v rámci ktorého, okrem prezentácie tradičných krojov, jedál, zvykov a celkovej kultúry tu žijúcich Slovákov, Maďarov a Rómov, došlo k vytvoreniu pamätného miesta na podporu výstavby ďalších mostov cez hraničnú rieku Ipeľ, ku ktorému partneri projektu prispeli priložením kúsku zeminy alebo kameňa z ich štátov.

Prvé zahraničné podujatie sa konalo v Taliansku na Sicílii v mestečku Belestre a v meste Palermo. Hlavnou témou podujatia bola sociálna inklúzia so zameraním na formovanie inkluzívneho myslenia a postojev k znevýhodneným a to prostredníctvom zážitkových aktivít akými je výmena skúseností, vzdelávanie odborníkov v tomto smere, boj proti rastúcim nepriaznivým javom, ako rasizmus, xenofóbia a intolerancia a pod. V meste Palermo sme sa zoznámili s činnosťou Mládežníckeho centra a s príkladmi dobrej praxe v oblasti zapojenia mladých

kultúrneho dialógu. Súčasťou programu bola aj návšteva detského domova v obci Jebuc, kde návštevníci zo Slovenska, z Čiech a zo Španielska mali možnosť sa bezprostredne stretnúť nielen s odborníkmi sociálneho zariadenia, ale aj s deťmi, ktorým táto inštitúcia zabezpečuje druhý domov.

Zástupcovia Rozvojovej agentúry mesta Slovanský Brod privítali okrem slovenskej delegácie aj partnerov z Talianska a z Maďarska. Hlavnou témou podujatia boli aktuálne európske témy, pričom sme sa zoznámili, ako žijú občania vo veľkom meste a naopak, v malých obciach. V tunajšom Dome Európy sme sa stretli s predstaviteľmi neziskových organizácií, pričom diskusia s nimi bola vedená na tému očakávania mladých ľudí z členstva v EÚ. S tradíciami krásnej Slavónie sme sa oboznámili na kultúrno-gastronomickom podujatí „Fišijada.“ Na druhý deň sme navštívili Národný žrebčín Chorvátska v meste Đakovo a následne sme sa zoznámili s pamätihodnosťami a históriou mesta Osijek. Španielsky partner - desať tisícové mestečko La

Palma del Condado v mesiaci september nás čakalo s veľmi bohatou ponukou aktivít. V rámci workshopov sme sa zoznámili s činnosťou tunajších neziskových a dobročinných organizácií. Ich počet vzhľadom na obyvateľstvo mesta je v porovnaní s našimi podmienkami veľmi vysoký. Delegáciu zo Slovenska, z Rumunska a z Čiech privítal osobne prednosta a zastupiteľstvo mesta.

(Pokračovanie na str. 7)

Fotografia vľavo zachytáva atmosféru návštevy v Rumunsku. Vpravo autorka článku v gorskom kroji na podujatí v Poľsku.

Zľava: Mgr. Mária Lórinicz, Mgr. Jozef Cuper, Ing. Jozef Gallo a Ing. Štefan Repko, predseda Integrovanej siete RRA, počas konferencie na modrokamenskom hrade, ktorá úspešne ukončila realizáciu projektu s názvom „East - West Európska sieť medzi mestami“

(Dokončenie zo str. 6)

Na znak európskej spolupatričnosti v mestskom parku hostitelia pripravili pamätník s odličkami rúk predstaviteľov partnerských organizácií. S tradíciami tejto vinohradníckej oblasti sme sa oboznámili v rámci kultúrneho podujatia s názvom "Biele noci." Počas pobytu v Andalúzii sa formulovali aj ďalšie partnerstvá zamerané na rozšírenie európskej siete a spoločných projektových zámerov.

V maličkaj obci Vlachová Lhota na Morave (v Čechách) v blízkosti hranice so Slovenskom nás srdečne a s bohatým programom vítali na štvordňovej exkurzii. Hlavnou témou stretnutia bolo prerokovanie ovplyvňujúcich faktorov rastu ekonomiky, prosperity a konkurencieschopnosti regiónov. Naši západní susedia nám predstavili príklady dobrej praxe v oblasti eko poľnohospodárstva a ekoturistiky. Navštívili sme Envicentrum, predstavili nám svoje tradície a tradičné remeslá, mali sme možnosť sa zoznámiť aj s kultúrnym, prírodným a historickým bohatstvom Valaška.

Predposledná exkurzia sa konala koncom apríla tohto roka, kde nás naši partneri privítali vo Viedni. Okrem toho, že sme sa oboznámili s kultúrnymi pamiatkami hlavného mesta Rakúska, mali sme možnosť stretnúť sa s predstaviteľmi miestnych aktivistov v oblasti kultúry a spoločenského života a navštívili sme slávnú inštitúciu Collegium Pazmanianum (založená v roku 1619). Medzi hlavné témy tohto podujatia patrilo postavenie národnostných menšín, spolužitie rôznych národov a kultúr a dopady migračnej krízy.

V Gmine Spytkowice náš čakal mladý tím dobrovoľníkov, ktorí sa postarali o veľmi pestrý prog-

ram. Bližšie sme sa zoznámili s miestnymi spolkami, pôsobiacimi v oblasti zachovania kultúry a folklórnych tradícií. Aktívne sme sa zapojili do workshopov zameraných na prípravu tradičných jedál a zachovania kultúrneho dedičstva. V oblasti práce s mládežou sa v obci realizujú jedinečné aktivity, kde prostredníctvom nástrojov dramatickej výchovy a výchovy umením pomáhajú dospievajúcej mládeži spracovávať ťažké životné situácie. Situačné hry využívajú ako prevenciu proti nepriaznivým spoločenským javom. Členovia organizácie Fundacja Instytut Działań Edukacyjno Aktywizujących priamo nás zapojili do ich dobrovoľníckej činnosti.

Záverečné podujatie zorganizovali naši maďarskí partneri. V rámci úvodné-

ho team-building-u sme úspešne zvládli vodnú turistiku pod vedením členov Kajakového klubu v Nótincsi a účastníci sa zapojili do aktivít tanečného domu. Záverečná konferencia sa konala už na území Slovenska na hrade Modrý Kameň. V rámci nej, okrem predstavenia výsledkov projektu, sa prezentovali aj príklady dobrej praxe získané počas realizácie projektu a zábery pokračovania aktív EWEN medzinárodnej siete. Systém podpory najmenej rozvinutých okresov na Slovensku predstavil Mgr. Jozef Cuper, prednosta okresného úradu Veľký Krtíš. V mene Mesta Veľký Krtíš účastníkov podujatia privítal Ing. Jozef Gallo, prednosta mestského úradu. So štátnou politikou maďarskej diaspóry prednášal Dr. Péter Szilágyi, zástupca štátneho tajomníka zodpovedného za národnú politiku Maďarska. Na konferencii sme prerokovali aj aktuálne otázky v oblasti regionál-

neho rozvoja. Vzhľadom na historické miesto realizácie konferencie hostia samozrejme nemohli vynechať ani prehliadku výstavy hradného múzea. V poobedňajších hodinách zahraničné delegácie sa oboznámili s historickým, kultúrnym a prírodným bohatstvom mesta Balassagyarmat a jeho okolia. Nasledujúci deň sme navštívili aj hlavné mesto Maďarska, kde sme okrem významných pamätihodností (Rybárska bašta, Mátyášov kostol, Hradný palác a pod.) obdivovali aj menej známe zaujímavosti mesta. Pri rozlúčke sme skonštatovali, že aj napriek tomu, že v rámci projektu vo väčšine prípadov išlo o nové, neoverené partnerstvo, o rozličnú kultúru a spoločenské zvyky, podarilo sa nám vytvoriť efektívnu spoluprácu. Stali sme sa nielen spolupracujúcimi členmi siete, ale medzi nami sa formovali aj priateľské vzťahy, ktoré sú základom ďalšej kooperácie.

Síce projekt sa oficiálne skončil koncom júna, spolupráca partnerov pokračuje. Tie skúsenosti, príklady dobrej praxe, ktoré sme získali počas realizácie projektu chceme zveľadovať a využívať v rámci ďalších aktivít medzinárodnej siete.

- Mgr. MÁRIA LÓRINCZ, riaditeľka RRA -

Záverečná konferencia môže byť začiatkom budúcej spolupráce

Českým i španielskym zástupcom sa u nás veľmi páčilo

Starosta obce Vlachova Lhota Miroslav Častulík, ktorá je v tomto projekte zapojená, nám o stretnutí v Modrom Kameni povedal:

„Na tomto mieste som už bol, pretože sme sem boli pozvaní obcou Dolinka, s ktorou máme družobný vzťah. Počas tej návštevy sme tak pobehali celé okolie okresu Veľký Krtíš, rovnako sme videli aj Zvolen a Banskú Bystricu. Prostredie Hradu Modrý Kameň je nádherné, aj toto podujatie je zorganizované výborne, sme so všetkým maximálne spokojní. Za všetko by som sa chcel ešte raz poďakovať organizátorom, naozaj sa im to podarilo zorganizovať na výbornú.“

Na otázku, či je toto prostredie porovnateľné s tým, v ktorom sa nachádza ich malá česká obec nachádza odpoveď: „Áno, je to celkom podobné, avšak u nás je možno o trochu viac kopcov. Ja som generácia, ktorá naplno zažila, keď sme tvorili spolu ešte jeden štátny úvar, takže sa stále berieme ako bratia, hranice pre nás neexistujú.“

Krátko sme sa porozprávali aj s primátorom španielskeho mesta La Palma del Condado, ktorým je Manuel García Félix:

„Som tu prvýkrát a je pre mňa potešením, že som tu. Rovnako som prvýkrát aj na Slovensku. Krajina sa mi veľmi páči, je celkom zaujímavá, je tu nádherná príroda, takže neviem kam sa mám pozrieť skôr. Modrý Kameň a jeho okolie je veľmi pekné miesto, je to tu nádherné. Zamiloval som sa do tohto okolia a mám veľmi rád miesta, ako je toto, pretože podobné miesta ma inšpirujú a vyvolávajú vo mne samé pozitívne pocity. Rovnako aj ľudia sú tu veľmi prívetiví a doteraz sme nemali s obyvateľmi Slovenska žiaden problém. Sme tu veľmi spokojní.“

- red -